

עניני בסיס - שיעור 114**טלטול טס שיש עליו לייכטר וגם חלה מערב שבת**

I. הדין בסיס לדבר האסור חל דוקא בקיום ו' תנאים - (כלכלת שבת)

- (א) שהניח המוקצה עליו מדעת ובכוונה ולא שכח או דרך אקראי (ש"ט - ד')
- (ב) שהניח על דעת שישאר כל בין השמשות (לרש"י) או כל השבת (לר"ת) (שבת נ"א - ש"ט ע"ט - ד')
- (ג) שהיה מונח על ההיתר ביה"ש רק האיסור לבד אבל אם יש שם היתר ומוקצה וההיתר חשיב לו טפי אין זה בגדר בסיס.
- (ד) המניח דבר מוקצה על כלי חבירו מבעו"י ולא ניתח ליה לבעל הכלי בזה אין כאן דין בסיס דאין אדם עושה בסיס דבר שאינו שלו
- (ה) שההיתר משמש המוקצה אבל במניח המוקצה לכסוי על הכלי וכמדומה לא
- (ו) שיהא המוקצה מונח על עיקר הכלי אבל אם מונח בכיס של בגד רק הכיס נעשה בסיס ולא הבגד

II. Removing a candlestick tray containing menorah & challos to change the tablecloth

עיי' שו"ע (רע"ט - ג) לטלטל נר ע"י שנותנין עליו לחם מבעוד יום יש מי שמתיר אבל אין לסמוך עליו. ועיי' במ"ב (סק"י) הטעם שאין מתירים משום דעיקר עשייתה בשביל השלהבת ולא הלחם (מג"א) אבל על השלחן שאני משום דעיקר עשייתה בשביל המנורה וגם הלחם עיי' במ"ב (סימן רע"ז - סק"ח) ושאלתנו הוא אם טס הכסף (silver tray) דומה לשלחן ומותר או לנר בשו"ע (רע"ט - ג) ואסור

(א) ועיי' בספר טלטולי שבת מרב ישראל באדנער (דף ח') שהביא בשם רב משה פיינשטיין "דהטס אסור בטלטול כיון דמיוחד בשביל הלייכטר. והסביר לי מרן דלא דמי לשלחן כיון דשלחן עומד לכל תשמישים משא"כ טס זה מיוחד רק למנורה ואפילו אם משתמש בטס זה לצורך דבר אחר הוה ליה בכלל זה מוקצה כיון דהדרך הוא דהוי לנרות. אכן אם הוא טס גדול מאד ושייך בו תשמישים אחרים לא הוה מוקצה"

(ב) בדף י"ד שהביא בשם הגרש"ז אויערבך - דלא דמי ללחם על נר (רע"ט - ג) וכיון שבדרך כלל רגילים בשבת להניח על הטס דבר חשוב לכן מותר. אבל משמע דבמקום שאין רגילים אסור ואין דומה לשלחן אלא לנר

(ג) ועיי' עוד בציץ אליעזר (י"ז - ב) שאין טס הכסף דומה לשו"ע (רע"ט - ג) דהיינו לטלטל נר ע"י שנותנין עליו לחם מבעוד יום דאינו מותר אלא דומה ביותר למניח על השלחן מנורה וחלות דמותר לטלטל השלחן (צמ"ז רע"ז - י"ח צסוף)

1. דשאני מנורה שלפי עצם טבעה ומהותה היא עשויה לשמש להאיר ולהיות טפל לשלהבת משא"כ טס לפי עצם מהותה היא עשויה לשמש גם לשימת לחם עליה וכש"כ שצריך להיות מותר כמשמש באמת בדרך כלל גם להגשת לחם עליהם.

2. ועוד כתב "עיי' בפמ"ג (ח"ה רע"ט ע"ג חלקי מוקצה סק"ג צסוף) דאם מניח על הטס דבר חשוב כמאכל וכדומה שרי ועדיין צ"ע עכ"ל" ומתרג' הצ"ע דאפילו אם הלחם על השלחן אין מועיל משום דדעתו לאכלו ולא להשארו לכל השבת ולכן אסור לטלטל השלחן אחר שאכל הלחם

3. ועוד הביא ראייה מערוך השלחן (רע"ט - י"ז) דאפילו לרמ"א (צסטיף ד) דאין מועיל תנאי מערב שבת לטלטל המנורה מ"מ יש לומר בצירוף הלחם על המנורה יש לסמוך על המתירין

4. ועוד יש לציין לסניף היתר גם לדברי ספר החיים להגר"ש קלוגר שעל פי דעת התוספות (צ"ה דף כ"ח:) דס"ל דכל דא"א מבעוד יום מותר ע"י ככר או תינוק

5. ועוד ראייה להתיר משו"ת הר הכרמל (כ"ז) דאם יש מנורה אחרת בחדר מועילה הפת להסרת הטס כי עכשיו הפת חשיב יותר מהנר ומ"מ כדאי שיתנה גם כן התנאי להסירם ואפשר

